

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

t.a.v. de directeur Gezond en Veilig Werken mevrouw drs. H.L.M. Bousen
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onze referentie: 0VERAS-ASB.13644.B

Meteren, 23 april 2020

Betreft: risicoklasse-indeling asbesthoudende vensterbanken / 'opening' van VIP Asbest

Geachte mevrouw Bousen,

De achterliggende ruim twee jaar hebben wij meermaals uw aandacht gevraagd voor de risicoklasse-indeling van asbesthoudende vensterbanken. Wij verwijzen kortheidshalve naar het overleg in divers verband daarover en onze brief- en mailwisseling.

Vanwege de onduidelijkheid in het werkveld over de risico-klasse indeling van het saneren van asbesthoudende vensterbanken in relatie tot het protocol van Aedes, hebben wij per brief d.d. 16 augustus 2019 (kenmerk 9VERAS-ASB.13017.B) een aantal concrete vragen gesteld. Hierop is door u per brief d.d. 1 november 2019 (**bijgevoegd**) gereageerd, mede namens Inspectie SZW.

In deze brief wordt aangegeven dat de rapporten¹ van TNO die zijn opgesteld in opdracht van Aedes kunnen dienen als validatierapport en voldoen aan de daaraan gestelde eisen. U geeft aan dat uit onderzoek van Inspectie SZW is gebleken dat de door Aedes opgestelde werkmethode in de praktijk toepasbaar is en dat de blootstelling (ver) onder de grenswaarde blijft. Verder geeft u aan dat indien de sanering van vensterbanken voldoet aan de randvoorwaarden uit het protocol, het in principe een ieder vrij staat om deze werkwijze te volgen.

Wij maken ons onverminderd zorgen over de borging van veilig en gezond werken bij het saneren van asbesthoudende vensterbanken. Bovendien is er sprake van een ongelijk en oneerlijk speelveld tussen gecertificeerde asbestsaneringsbedrijven die zich bezighouden met het saneren van asbesthoudende vensterbanken en andere bedrijven die (kennelijk) asbesthoudende vensterbanken mogen certificeren zonder melding in LAVS, zonder certificatietoezicht en zonder onafhankelijke eindbeoordeling. Voor de onderbouwing van deze stelling verwijzen wij u naar de uitgebreide mail- en briefwisseling de achterliggende tijd.

Inmiddels is de looptijd van de pilot van Aedes ruimschoots verstreken. Aedes heeft in het protocol aangegeven dat de resultaten van de pilot worden gedeeld met TNO, het Ministerie SZW en de Inspectie SZW. In uw bovengenoemde brief van 1 november 2019 geeft u aan dat Aedes een verzoek om landelijke afschaling heeft ingediend bij de "pilotcommissie SCi 547". Ook in een stakeholdersbijeenkomst is dat door u aangegeven.

¹ TNO-notitie, 12 oktober 2017, referentie 0100308174 en TNO-notitie, 29 januari 2018, referentie 0000816160.

Tot op heden hebben wij niets vernomen over de uitkomst van het verzoek om landelijke validatie. Vanuit het werkveld zijn er wel regelmatig vragen over de risicoklasse-indeling van asbesthoudende vensterbanken. In dat geval verwijzen wij naar uw schrijven van 1 november jl. Er wordt dan terecht geïnformeerd naar de actuele stand van zaken.

Ondertussen wordt er in uw opdracht door RIVM hard gewerkt aan de instelling van het Validatie en Innovatie Punt Asbest (VIP). De aanleiding van het instellen van een VIP is mede de gang van zaken rondom asbesthoudende vensterbanken. Gebleken is immers dat de procedures en regels voor landelijke validaties niet duidelijk zijn en dat in het voorbeeld van vensterbanken de wel bekende procedures niet gevolgd zijn. Hiervoor hebben wij in juni 2018 reeds voor de eerste keer uw aandacht gevraagd². Wij worden als werkveld betrokken bij de inrichting van het VIP. Voor ons is onduidelijk wanneer het VIP operationeel is, maar wij pleiten er voor om het VIP snel 'te openen'

De procedure voor het behandelen van verzoeken om landelijke validatie is binnen het VIP veel beter geregeld, zowel binnen het VIP, alsook de consultatiefase, de beoordeling door Inspectie SZW en de uiteindelijke besluitvorming door SZW. Bovendien is onderdeel van de VIP beoordeling de borging van veilig en gezond werken, hetgeen in de beoordeling door de Commissie SC-547 niet goed belegd is.

Gelet op het voorgaande hebben wij de volgende vragen (1 en 2) en het volgende verzoek (3):

- 1. Wat is de stand van zaken van het verzoek tot landelijke validatie van asbesthoudende vensterbanken dat (kennelijk) aanhangig is bij de Commissie SC-547?**
- 2. Worden daarbij ook de resultaten van de pilot van Aedes betrokken en is er bij de behandeling van dit verzoek ook specifiek aandacht voor de borging?**
- 3. Wanneer is VIP operationeel en worden verzoeken die aanhangig zijn bij de Commissie SC-547 en nieuwe verzoeken doorgezonden aan het VIP (zoals eerder door ons voorgesteld)?**

Graag verzoeken wij u om een reactie binnen 14 dagen, zodat wij onze leden kunnen informeren. Voor vragen kunt u contact opnemen met onze secretaris Arjan Hol (arjanhol@sloopaannemers.nl / 06-41483390). Een afschrift van deze brief is gezonden aan het bestuur Stichting Ascert, aan Inspectie SZW (Wies Hontelez) en aan de secretaris van het VIP.

Met vriendelijke groet,

K. de Groot
VERAS

C. Lagerwey
VVTB

² **De systematiek van risicoklasse-indeling moet zo snel mogelijk worden verduidelijkt en aangepast!** *De feiten over de risicoklasse-indeling, in relatie tot de gedachtenvorming over het functioneren van het Certificatiestelsel asbest en met als praktijkcase de sanering van asbesthoudende vensterbanken, VOAM-VKBA, VERAS, VVTB en Fenelab, juni 2018.*

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

VERAS en VVTB
t.a.v. de heer K. de Groot, heer C. Lagerwey
Postbus 159
4190 CD Geldermalsen

Ingekomen op:		Postbus 90801 2509 LV Den Haag Parassusplein 5 T 070 333 44 44 www.rijksoverheid.nl
Postnummer:	9VERAS-ASB.13290.B	Contactpersoon hr. J. Gerritse JGerritse@minszw.nl
Dossier:		Onze referentie 2019-0000161460
Parasf directie:		Uw referentie 9VERAS-ASB.13017.B

Datum 01-01-2019
Betreft Antwoord op uw brief: concrete vragen over
risicoklasse-indeling asbesthoudende vensterbanken

Beste heer De Groot, beste heer Lagerwey,

Op 16 augustus stuurde u mij een brief over "concrete vragen over risicoklasse-indeling asbesthoudende vensterbanken". Voor het verdere standpunt van SZW over asbesthoudende vensterbanken en de bijbehorende onderbouwing verwijs ik u naar mijn brief van 21 januari 2019 met kenmerk 2018-0000818323 en mijn reactie op uw brief van 9 juli 2019 met kenmerk 2019-0000096321. Het grote belang van het betrekken van stakeholders bij actuele ontwikkelingen in het asbestbeleid zoals u dat in uw brief schetst, signaleer ik ook. Ik merk op dat de gezamenlijke opgave voor een gezond en veilige asbestsanering voor eenieder bovenaan staat, ook al liggen de opvattingen niet altijd in elkaars verlengde. Ik ben verheugd dat u in uw brief aangeeft constructief te willen blijven samenwerken en zal u daartoe graag de gelegenheid blijven bieden.

Ten behoeve van het meenemen van alle belanghebbenden uit de sector bij de uitvoering van de beleidsreactie organiseren wij – zoals u bekend - de brede stakeholderbijeenkomsten. Ik ben het met u eens dat het voor de concrete uitwerking van specifieke voornemens in een aantal gevallen goed is bijeenkomsten van beperktere omvang te organiseren, zodat er meer ruimte is voor verdieping. Zo is er naast de brede stakeholderbijeenkomsten, zowel voor de uitwerking van het VIP, als voor de voorgenomen wijzigingen van wet- en regelgeving in een aantal consultatiemomenten voorzien. In het kader van het advies van TNO over borging door middel van certificatie bij werkzaamheden met bepaalde asbesttoepassingen worden twee aanvullende verdiepingsbijeenkomsten georganiseerd. U bent hier beiden van harte voor uitgenodigd. Dat is de aangewezen gelegenheid om dieper op de materie in te gaan. Over het uiteindelijke voorstel voor aanpassing van het Arbobesluit volgt in een later stadium een internetconsultatie. Zodra deze start ontvangen alle betrokkenen uit de sector bericht.

Over asbesthoudende vensterbanken heeft u in uw schrijven de volgende concrete vragen aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Inspectie SZW voorgelegd. Hierna treft u onder de vragen mijn antwoord, mede namens Inspectie SZW.

1. *In de brief van SZW aan VERAS / VVTB d.d. 9 juli jl. staat: "Sanering van vensterbanken volgens de werkwijze van Aedes is wel onderbouwd". Kunt u aangeven welk rapport c.q. welke rapporten deze onderbouwing (validatieonderzoek cf. Arbobesluit en Certificatieschema) bevat?*

Als definitie van een validatieonderzoek geeft het Certificatieschema voor de Procecertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering handvatten. Een validatieonderzoek is daar gedefinieerd als een onderzoek naar de blootstelling aan inadembare asbestvezels tijdens het uitvoeren van werkzaamheden met asbest of asbesthoudend materiaal met het doel deze werkzaamheden in een risicoklasse in te delen overeenkomstig de SCi-547, SCi-548 of een methode die aantoonbaar een gelijkwaardig resultaat en zekerheid oplevert. In dat kader zijn de volgende rapporten en/of adviezen van belang voor de sanering van vensterbanken: 'Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien)'¹ en 'Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)'². De conclusie van het eerste TNO-advies luidt dat als wordt voldaan aan de randvoorwaarden die zijn beschreven, tijdens het demonteren van vensterbanken (met een samenstelling van maximaal 15% chrysotiel asbest en zonder amfibool asbest) de grenswaarde van 2000 vezels/m³ niet wordt overschreden. Daarmee valt het werk in risicoklasse 1. Deze conclusie geldt ook als, bij het verwijderen van dit soort vensterbanken, de vensterbank in enkele stukken wordt gebroken. TNO adviseerde de uitvoering van de werkzaamheden in de praktijk ook te borgen zodat het uitvoeren van het werk onder de omstandigheden die horen bij risicoklasse 1 veilig is en blijft.

In het tweede onderzoek is op aangegeven van de Inspectie SZW een praktijktoets uitgevoerd onder reële omstandigheden. Het doel van deze toets was om te controleren of de werkmethode in de praktijk werkt en toepasbaar is en of deze in de praktijk onder de grenswaarde blijft. Conclusie luidt dat de opgestelde werkmethode in de praktijk toepasbaar is en dat tijdens de uitvoering de blootstelling (ver) onder de grenswaarde blijft.

2. *Verder verzoeken wij u om ons te bevestigen dat dit rapport c.q. deze rapporten daarmee ook voldoen aan hetgeen recentelijk door Inspectie SZW is gesteld in de FAQ inzake validatieonderzoeken en sanering in een lagere risicoklasse.*

Bij deze bevestig ik u dat de betreffende rapportages/adviezen inderdaad voldoen aan de door Inspectie SZW gestelde vragen en antwoorden (zie ook het antwoord op vraag 4).

3. *In het Protocol van Aedes staat dat het een pilot betreft in de periode februari-juli 2019. Nog daargelaten de (voor ons volkomen onduidelijke) status van dit document, kan dit Protocol vanaf augustus naar uw oordeel nog steeds gebruikt worden als protocol voor het verwijderen van*

¹ TNO-notitie, 12 oktober 2017, referentie 0100308174

² TNO-notitie, 29 januari 2018, referentie 0000816160. N.B: in het TNO-repositorium is deze notitie foutief gedateerd op 29 januari 2017.

Directie Gezond & Veilig werken

Datum
01-01-2019

Onze referentie
2019-0000161460

vensterbanken in Risicoklasse 1 (uitgaande ook van de FAQ van Inspectie SZW)?

Directie Gezond & Veilig werken

Datum
01-01-2019

Onze referentie
2019-0000161460

Het is een protocol van Aedes. Zij bepalen de einddatum. In de praktijk inspecteert de Inspectie SZW of de toegepaste werkwijze gelijk is aan die van de onderzoeken die aantonen dat de blootstelling onder de grenswaarde blijft. SZW heeft overigens geen betrokkenheid bij de door Aedes uitgevoerde pilot. Aedes heeft inmiddels een rapportage ten behoeve van het "Saneren van asbesthoudende vensterbanken - landelijke afschaling volgens SCI 547" ingediend bij de pilotcommissie SCi 547. Dit om de onderbouwing te laten toetsen zodat opname in SMA-rt bespoedigd kan worden en waarbij het onder voorwaarden van het protocol kan plaatsvinden.

De genoemde FAQ op de website van Inspectie SZW geeft uitsluitend een nadere uitleg bij de eisen die vanuit de SCi-548/ 547 en de onderliggende normen NEN-689 en BOHS-NVvA-2011 gesteld moeten worden aan een gedegen validatieonderzoek, en bevat derhalve geen nieuwe, c.q. andere informatie.

4. *Zo ja, mag dit Protocol naar uw oordeel door iedereen worden toegepast (dus niet alleen door leden van Aedes c.q. opdrachten voor sanering van vensterbanken van Aedes-leden)?*

Wanneer een partij kan aantonen dat een sanering van asbesthoudende vensterbanken voldoet aan de randvoorwaarden zoals beschreven in het protocol, staat het in principe eenieder vrij om deze werkwijze te volgen, mits daadwerkelijk op de in het protocol voorgeschreven werkwijze wordt gewerkt. Wanneer in de werkwijze of het protocol (beperkende) eisen worden gesteld of voorwaarden ten aanzien van training en borging, dan gelden deze in principe ook voor andere partijen.

Zoals in de vragen en antwoorden over asbest op de website van de Inspectie SZW is te lezen, moet tevens de specifieke onderbouwende onderzoeksresultaten van het blootstellingsonderzoek op locatie aanwezig zijn, zodat ter plaatse kan worden gecontroleerd of er terecht in een lagere klasse wordt gewerkt.³

5. *Zo ja, op welke wijze moet het asbestinventarisatiebureau in het asbestinventarisatierapport en in de SMART de risicoklasse-indeling en de toepassing van het protocol rapporteren (uitgaande ook van de FAQ van Inspectie SZW)?*

Het is de verantwoordelijkheid van de inventariseerder om bij het terugschalen van asbestsaneringen te beoordelen of de asbesttoepassing, werkzaamheden en omstandigheden uit het onderbouwende blootstellingsonderzoek gelijk zijn aan de situatie die geïntariseerd wordt. Voor het saneren van vensterbanken staat dit beschreven in het protocol. Als de inventariseerder ten onrechte het saneren van vensterbanken in

³ <https://www.inspectieszw.nl/onderwerpen/asbest/vraag-en-antwoord/wat-is-de-eis-voor-een-sanering-in-een-lagere-klasse>

risicoklasse 1 heeft ingedeeld omdat de sanering niet voldoet aan de bijbehorende randvoorwaarden, zal de Inspectie SZW de inventariseerder aanspreken en, waar dit opportuun wordt geacht, een melding aan de Certificerende Instelling sturen.

Directie Gezond & Veilig werken

Datum
01-01-2019

Onze referentie
2019-0000161460

Voor vragen over de exacte wijze van omgaan met de huidige SMA-rt, die helaas op dit punt nog niet de stand van de wetenschap weergeeft, verzoek ik u contact op de te nemen met beheersstichting Ascet.

Ik hoop de vragen hiermee naar tevredenheid te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,

mw. drs. H. Boussen
Directeur Gezond & Veilig werken

